

Projekt ENDURANCE: Budovanie podnikateľských kapacít v športe

Odporúčania a faktory úspechu/neúspechu pri prepájaní športu a podnikania pre udržateľnú kariéru

(IO2T2 výstup projektu ENDURANCE)

Zoznam odporúčaní a faktorov úspechu/neúspechu

Úvod

Tento dokument zhromažďuje a sumarizuje vstupy partnerov projektu ENDURANCE, ktorí na základe svojich analýz, tvorby výstupov IO2 a odborných poznatkov zo svojich krajín navrhli odporúčania a kritické faktory pre hladké prepojenie športu a podnikania. Bol pripravený ako súčasť výstupov v rámci projektu ENDURANCE, intelektuálny výstup 2, úloha 1 "Korelácie a presahy medzi športom a podnikaním". Hlavným cieľom tohto dokumentu je poukázať na faktory, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu pri vytváraní priaznivého kontextu pre hladké prepojenie medzi športom a podnikaním s cieľom posilniť a rozvíjať podnikateľského ducha a podporovať podnikateľské cesty pre športovú komunitu, ako aj na prekážky takéhoto prepojenia. Tieto faktory boli identifikované z viacerých hľadísk a boli usporiadané do dvoch hlavných oblastí: individuálna oblasť športovca a oblasť podporných a povzbudzujúcich iniciatív (na rôznych úrovniach) z hľadiska ich návrhu a rozvoja. Tieto zistenia predstavujú jeden z príspevkov projektu ENDURANCE do diskusie o využívaní synergií medzi športom a podnikaním v prospech jednotlivcov ako aj celých komunít, a zároveň sú informáciou pre ďalšie fázy projektu.

Vyhlasenie

Podpora Európskej komisie pri vypracovaní tejto publikácie neznamená schválenie jej obsahu, ktorý odráža výlučne názory autorov. Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v nej obsiahnutých.

ZOZNAM ODPORÚČANÍ PROJEKTU ENDURANCE

Partneri projektu ENDURANCE navrhli nasledujúce **odporúčania** na uľahčenie prepojenia medzi športom a podnikaním pre udržateľnú kariéru:

Odporúčania pre iniciatívy na podporu a povzbudenie

- Iniciatívy na podporu podnikania smerom k športovej komunite sa nesmú zameriavať výlučne na športovcov, ale mali by zahŕňať aj iné cieľové skupiny z oblasti športu, ako sú rôzni športoví odborníci, vykonávatelia profesií súvisiacich so športom, amatérski športovci, atď.
- Všetky informácie, pokyny, praktické príklady a školiace materiály by mali byť zamerané na konkrétne cieľové skupiny súvisiace so športom.
- Všetky informácie a návody potrebné na založenie podniku v oblasti športu by mali byť k dispozícii prostredníctvom jediného, ľahko prístupného zdroja "na jednom mieste" (napr. na webovej stránke).
- Mala by sa systematicky zvyšovať informovanosť verejnosti o prepojení športu a podnikania a mali by sa zviditeľňovať úspešné príbehy.
- Okrem "tradičných" ciest podnikania v športe, napr. od športovca k trénerovi alebo majiteľovi klubu, by sa mal podnikateľský potenciál športovej komunity nasmerovať aj na činnosti, ktoré sú inovatívnejšie a vytvárajú vyššiu pridanú hodnotu.
- Podporné iniciatívy by mali navigovať športovcov a iných ľudí angažujúcich sa v športe k oblastiam, ktoré ponúkajú priaznivé kariérne vyhliadky, ako je napríklad IT sektor.
- Podnikanie v športe by sa malo zdôrazňovať ako príležitosť získať ekonomickú sebestačnosť tým, že človek robí niečo, čo ho baví. Existuje veľa príkladov športovcov, ktorí si založili podniky v rámci svojich športových oblastí.
- Podnikanie v športe sa spája aj s vytváraním sociálneho dopadu. Existujú príklady mnohých projektov, ktoré vytvárajú sociálny dopad v oblastiach, ako je sociálne začlenenie, budovanie povedomia alebo zapojenie a aktivácia komunity.
- Praktické podnikateľské vzdelávanie je potrebné vo všetkých vzdelávacích inštitúciách poskytujúcich vzdelávanie a odbornú prípravu v oblasti športu.
- Poskytovanie a/alebo podpora podnikateľského vzdelávania musí byť tiež súčasťou aktivít športových organizácií, združení, hráčskych organizácií, atď.
- Pri navrhovaní a tvorbe vzdelávacích materiálov by sa mala využiť dostupnosť existujúcich oficiálnych rámcov EÚ, ako sú EntreComp alebo DigiComp.
- Pri navrhovaní a tvorbe školiacich materiálov sa musí zohľadniť skutočnosť, že značná časť potenciálnej cieľovej skupiny nemusí mať formálne vzdelanie v oblasti podnikania alebo manažmentu, a teda môže mať nedostatočnú podnikateľskú gramotnosť.
- Podnikateľská odborná príprava by mala byť čo najviac obsahovo inkluzívna a mala by zohľadňovať "trochu" z každej oblasti, aby sa učiacim sa poskytol komplexný prehľad o rôznych rozmeroch podnikania.
- Vzdelávanie a odborná príprava v oblasti podnikania by mali klásť dôraz na kontext, ktorý je pre konkrétne cieľové skupiny najznámejší, napr. ich športová disciplína/odvetvie športu.
- Vzdelávacie materiály o podnikaní sa musia držať zásady "inteligentne a jednoducho", a to tak z hľadiska ich štruktúry, ako aj samotnej podoby a obsahu. Mali by sa uviesť odkazy na ďalšie zdroje pre prípad, že by si cieľové skupiny chceli prehĺbiť svoje vedomosti o určitom konkrétnom obsahu.

Odporúčania pre individuálnu oblasť športovcov

- Športovci a športoví odborníci by mali byť podporený v tom, aby svoje technické znalosti investovali do odvetvia (zvyčajne súvisiaceho so športom), ktoré najlepšie poznajú a ktoré im je bližšie, a aby využili konkrétne skúsenosti, ktoré získali, pri rozvoji podnikateľskej príležitosti.
- Športovci by mali využívať možnosti vzdelávania, ktoré majú k dispozícii počas svojich študentských rokov, vrátane príležitostí na rozvoj svojich podnikateľských zručností a podnikateľskej gramotnosti. Mali by venovať pozornosť tréningom a uprednostňovať učenie.
- Športovci môžu využiť vlastnosti, ktoré sa naučili v športe, ako je disciplína, orientácia na cieľ, vytrvalosť alebo húževnatosť, a uplatniť ich v budúcej kariére podnikateľa.
- Športovci musia mať veľkú dávku trpezlivosti, úspech nepríde zo dňa na deň. Aj ako podnikatelia budú musieť športovci akceptovať každodenný tréning, sústrediť sa na cestu a zachovať si dôslednosť. Mali by preukázať oddanosť svojim projektom.
- Športovci musia mať schopnosť vyrovnávať sa s neúspechom, ako aj schopnosť reflektovať vlastné úspechy a neúspechy a poučiť sa z nich.
- Podobne ako v športe, aj v podnikaní je úspech tímovou prácou. Preto je potrebné podporovať tímovú prácu a oceňovať názory a nápady ostatných.
- Športovci a športoví odborníci by si mali počas celej svojej kariéry zachovať otvorenosť voči novým myšlienkam, ktoré môžu priniesť potenciálne prepojenia medzi športom a podnikaním.
- Športovci a športoví odborníci by mali udržiavať svoje sociálne siete kontaktov a využívať siete kontaktov vytvorené počas svojej športovej kariéry aj pri svojom podnikateľskom úsilí. Preto musia zostať otvorení pri prepájaní všetkých zúčastnených.
- Pri zakladaní podniku je pre športovcov a športových odborníkov spravidla výhodné nájsť si spoľahlivého obchodného partnera alebo získať podporu od skúsených podnikateľov a/alebo mentorov.
- Taktiež sa odporúča vyhľadať podporu a pomoc u miestnej organizácie na podporu podnikania, najmä v úvodnej fáze zakladania podniku.

ZOZNAM FAKTOROV ÚSPECHU PROJEKTU ENDURANCE

Partneri projektu ENDURANCE identifikovali nasledujúce **faktory úspechu**, ktoré podporujú prepojenie medzi športom a podnikaním:

Faktory úspechu v rámci iniciatív na podporu a povzbudenie

- Dostupnosť iniciatív zameraných na dvojité kariéry športovcov.
- Efektívny dosah podporných a povzbudzujúcich iniciatív na cieľové skupiny.
- Iniciatívy sú navrhnuté tak, aby uspokojovali špecifické potreby konkrétnej cieľovej skupiny (napr. mladí športovci v procese vzdelávania, športovci blížiaci sa ku koncu aktívnej kariéry, športoví profesionáli, atď.)
- Iniciatívy využívajú tzv. podnikateľské vzory, aby inšpirovali myslenie účastníkov a zároveň ich oboznámili s praktickými dôsledkami začatia podnikania.
- Zapojenie rôznorodnej skupiny zainteresovaných strán do iniciatív na podporu podnikania v športe (t. j. tvorcov politik, médií a tlače, zástupcov súkromného sektora) s cieľom rozšíriť dopad pozitívnych výsledkov.
- Jasný legislatívny rámec (buď všeobecný, alebo špecializovaný) stanovujúci pravidlá hry pre podnikanie v športe.

- Podporné rodinné prostredie. Podpora zo strany najbližších, t. j. rodiny a priateľov.
- Stimulujúce a povzbudzujúce pracovné prostredie.

Faktory úspechu v rámci individuálnej oblasti

- Nájdenie si ďalšej vášne ešte pred ukončením aktívnej športovej kariéry. Využívanie cestovania a spoznávania nových ľudí, udržiavanie otvorenej mysle a hľadanie nových záujmov, ktoré sa potom môžu zmeniť na vášeň.
- Zachovanie si odolnosti spolu s mentalitou "nikdy sa nevzdávaj" na prekonanie ťažkostí podnikateľského sveta. Tolerancia voči frustrácii a neistote.
- Individuálna disciplína a vytrvalosť osvojená počas športovej kariéry.
- Zvládanie neúspechu ako učebnej skúsenosti, ktorá umožňuje prehodnotenie a spätnú väzbu, čím sa zlepšujú vyhliadky na úspech v budúcnosti.
- Sebavedomie a dôvera vo svoj podnikateľský nápad, odvaha vydať sa svojou cestou.
- Účasť na podnikateľskom vzdelávaní, získavanie podnikateľských zručností a podnikateľskej gramotnosti.
- Využívanie sietí kontaktov a zapojenie komunity do rozvoja vlastného podnikateľského projektu.

ZOZNAM FAKTOROV ZLYHANIA PROJEKTU ENDURANCE

Partneri projektu ENDURANCE identifikovali nasledujúce **faktory zlyhania**, ktoré bránia prepojeniu a prechodu od športu k podnikaniu:

Faktory zlyhania v rámci iniciatív na podporu a povzbudenie

- Téma podnikania v športe a dvojitej kariéry športovcov nie je v hlavnom prúde pozornosti a existuje len málo subjektov zameraných špeciálne na tieto oblasti, ako aj málo športových subjektov, ktoré tieto oblasti zahŕňajú do svojej pôsobnosti.
- Dostupné školiace a vzdelávacie materiály pre športovú komunitu o podnikaní (ak vôbec nejaké existujú) sú príliš všeobecné, technické a chýba im zameranie na kontext športu.
- V existujúcich programoch odbornej prípravy v oblasti podnikania sa venuje len malá pozornosť digitálnym zručnostiam.
- Nízka angažovanosť občanov v amatérskom športe vedúca nielen k znižovaniu pozitívnych zdravotných a sociálnych dopadov športu, ale aj potenciálu podnikania v oblasti športu.
- Chýbajúce podporné programy a nástroje pre nových podnikateľov.
- Vysoká byrokratická a administratívna záťaž spojená so začatím a najmä prevádzkovaním podnikania.

Faktory zlyhania v rámci individuálnej oblasti

- Športovci a odborníci v športe nevyužívajú možnosti vzdelávania. Hoci je ťažké sústrediť sa na oba fronty, vzdelávanie je v po-športovej kariére veľmi potrebné.
- Športovci a odborníci v športe vykazujú postoje znižujúce ich podnikateľský potenciál, ako je strach zo zlyhania alebo nízke vnímanie podnikateľských príležitostí.
- Nízka kvalita jednotlivých podnikateľských nápadov a nedodržiavanie stratégie rýchleho zlyhania ("fail fast strategy").